

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

8 Si multi præsententur, quisnam ex illis sit instituendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

natus vendi, sub pœna excommunicationis & interdictionis ferenda; & sub pœna amissionis illius iuris ipso facto incurrenda. puto tamē in hac amissione expectandam esse sententiam iudicis, neque ante hanc teneri quemquam se hoc iure spoliare, iuxta ea quæ dicta sunt supra cap. 29. dubit. 8. de quo plura 1. 2. q. 96. art. 4. Est tamen simonia, vendere illud ius per se; aut propter illud vendere plura bona, quibus annexum est; quia est res spiritualis, vt infra dicitur c. 35. dub. 2.

25 Notandum est, quando plures concurrunt ad donationem fundi, vel dotacionem Ecclesiæ vel beneficij, omnes fore patronos, ac proinde omnes debere præsentacionem facere; vt colligitur ex Canonibus supra. quomodo autem id heri debeat, dicitur dubit. 8.

DUBITATIO VI.

Intra quantum temporis teneatur patronus præsentare, beneficio vacante.

26 *Quatuor menses.* *Sex menses.* **R**espondeo Primò, Si patronatus sit laicus, patronus intra quatuor menses à vacatione beneficij vel Ecclesiæ tenetur præsentacionem facere: si autem sit Ecclesiasticus, intra sex. Ita habetur cap. vnico, de Iure patronatus, in 6. spectanda enim est conditio patronatus, siue Ecclesiasticus an laicus. porro etiam Ecclesiasticus est censendus, quando à laico Ecclesiæ est datus, vt supra n. 20. dictum est.

Secundò, Si patronatus partim sit laicus, (id est, laico iure competens) partim Ecclesiasticus (vt sæpè fit, quando duo sunt patroni, quorum alter est laicus, alter Capitulum, Decanus, vel Pastor) tunc laicus propter societatem Ecclesiasticam, habebit sex menses, vt docent Ioannes Andreas & Archidiaconus in d. cap. vnico; hoc enim priuilegium ei conceditur ob communionem cum Ecclesiastico, sicut qui habet rem communem cum pupillo, particeps est priuilegij pupilli, quo res illa non potest præscribi. L. Si communem. 7. Quemadmodum seruicus amittatur.

27 Tertiò, Si intra tempus constitutum scientes non præsentauerint, in Episcopi potestate est conferre beneficium cui voluerit, cap. Quoniam, de Iure patronatus; vbi Panormitanus & alij; quamuis id contingat ex eo quòd patroni de iure patronatus inter se contendant, vt ibidem notat Panorm. nam cap. illud generatim loquitur, quod ideo constitutum est, ne Ecclesia diu ministris careat; quod propter patronorum lites fieri par non est. Secus est quando electio extrahitur propter contentionem super iure eligendi: quia electio est maioris momenti & magis necessaria ad bonam collationem. vide Siluestrum v. Ius patronatus, q. 5. patronis tamen vacationem beneficij ignorantibus non currit hoc tempus, sed incipit à tempore scientiæ. cap. Quia, in fine, de concess. præbendæ.

DUBITATIO VII.

Qualem teneatur patronus præsentare.

Respondeo Primò, Non potest seipsum præsentare, vt colligitur ex cap. Per nostras, de Iure Patronatus: Episcopus tamen posset ipsi motu proprio conferre beneficium; modò ipse consentiat, vt patet ex c. citato. potest etiam pater præsentare filium, si idoneus sit. Secundò, Teneatur præsentare idoneum. quòd si ineptum præsentet, si quidem sit patronus laicus, iubendus est alium præsentare, qui beneficio sit dignus: si autem sit Ecclesiasticus, vel Monasterium, vel Capitulum, priuatus est ea vice iure præsentandi, & collator liberè potest conferre, vt docet Glossa in cap. Cum vos, v. Minus idoneæ, de officio ordin. citans cap. Cum in cunctis 7. de elect. Sed cõtrarium est valdè probabile. quia cap. Cum in cunctis, solum loquitur de electoribus, & quidem Episcopi. vnde cum sit constitutio pœnalis, non debet extendi ad patronos, maximè in alijs beneficijs. qua parte autem punit Episcopum facientem contra dispositionem illius cap. continet pœnam ferendam. vnde puto patronum non esse ipso Iure priuatum ea vice, sed priuandum. quod etiam insinuat Glossa supra, quando patronus est persona aliqua singularis, non Collegium. sed quidquid sit de patrono Ecclesiastico, laicus tamen non priuatur, quia laici non tenentur ita cognoscere qui sint digni & idonei, sicut Ecclesiastici. Tertiò, Præsentato digno, Episcopus tenetur conferre, & potest compelli, cap. Pastoralia 29. de Iure patronatus.

30 Episcopus tenetur insistere præsentati si est dignus.

DUBITATIO VIII.

Si multi præsententur, quisnam ex illis sit instituentus.

Respondeo Primò, Si patronus, qui antè præsentauit Petrum, postea præsentet Ioannem, velitque hunc præferri; tunc, si quidem patronatus sit laicus, in arbitrio Prælati erit instituire vtrum maluerit. patet ex cap. Cum autem 24. de Iure patronatus: quando enim patronatus est laicus, præsentatio secunda non reddit irritam primam, nec contrà. Quòd si patronatus sit Ecclesiasticus, tunc qui prior est tempore, potior est Iure; vt habetur dicto cap. vnde prior præsentatus, est instituentus.

31 Vt præferendus.

Secundò, Si vnus idemque sit præsentatus à patrono laico & Ecclesiastico, non potest laicus præsentare secundum, sed collatio debet fieri priori; quia hic à duobus est præsentatus. Panorm. in d. cap. Cum autem. Nec refert quòd secundus sit magis idoneus, quia sufficit priorem esse verè idoneum; modò beneficium non habeat curam animarum, vt docet Panorm. supra. Crediderim tamen, si secundus sit notabiliter magis idoneus, posse huic conferri, omisso priore: quod tenet Ioannes Andreas in d. cap. Cum autem. Prælati enim huic fauere potest, tum ob præsentacionem laici, qui mutare potest, tum ob maiorem aptitudinem, quæ maximè in beneficiorum collatione est spectanda.

32 An secundus possit præsentari.

33
Si patroni
dissentiant.

Tertio, Si duo sint patroni, & alter praesentet Petrum, alter Ioannem, in arbitrio collatoris est conferre vtri maluerit. Adde, probabile esse, Episcopum tunc posse conferre alicui tertio: quia dum patroni inter se non conueniunt, Ius non cogit illum instituere alterutrum ex praesentatis. Ita Silu. supra q. 8. ex Panormitano.

Quarto, Quando multi sunt patroni, & non sunt inter se concordēs, is instituendus est, in quem plures consentiunt, siue illi praesentent per modum vnius corporis, siue seorsim.

34

Vbi Aduerte, quando plures praesentant per modum Collegij, vel Capituli, debere omnes conuocari, qui commode conuocari possunt: alioquin qui vocatus non fuerit, potest curare illam praesentationem per Iudicem irritari, etiam si ceteri omnes in eam consenserint. argumento cap. Cum in Ecclesijs. 33. de praebendis, in 6. vbi ita disponitur de electione & collatione, quae a multis est facienda. Quando autem plures praesentant seorsim, non est necesse conuocare; sed satis est vt plures seorsim in aliquem consentiant. In his tamen habenda est ratio consuetudinis receptae. vide Siluestram quae sit. 11. & 12.

DUBITATIO IX.

Utrum Pontifex possit derogare Iuri patronatus, conferendo beneficia non praesentatis.

35
Potest derogare.

Respondeo & Dico Primo, Pontificem posse derogare, siue patronatus sit Ecclesiasticus, siue laicus. est communis sententia DD. in cap. Cum dilectus. 28. de Iure patronatus; vt docet Couarr. in pract. cap. 36. n. 1. Ratio est, quia hoc Ius concessum est a Pontificibus principaliter propter bonum Ecclesiae, vt Ecclesia haberet defensores: secundario in honorem ipsorum fundatorum. ergo quando Summus Pontifex iudicat Ecclesiae expedire vt non expectet patronorum praesentationem, vel vt alteri conferat, poterit liberè conferre; quia semper maior debet haberi ratio finis principalis, quam secundarij. Secundo, Quia ex eo quod alijs hoc Ius praesentandi concesserit, non censetur seipsum in omni euentu voluisse spoliare sua conferendi potestate; sed sufficit vt regulariter praesentationes aliorum admittat: quod maximè verum censuerim in Iure patronatus, quod ex nuda concessione absque fundatione ab aliquo obtinetur.

36
Debet apponi clausula derogatoria, si patronatus est laicus.

Notandum tamen ex Couarr. supra, num. 2. si patronatus sit laicus, non censeri ei derogatum, etiam si Pontifex de facto conferat alteri beneficium, nisi id disertè in litteris per clausulam derogatoriam exprimat. Ita communiter DD. in c. 2. de praebendis, in 6. & colligitur ex cap. Super eo. 15. de officio Delegati. Neque sufficit vt in litteris collationis dicatur, Conferimus Perro hoc beneficium, ad cuiuscumque praesentationem vel collationem pertinet; sed expressè debet derogare patronatui laico, vt habet Decisio Rotae 331. teste Couarruina, n. 2. Quod si ad Regem, Ducem vel Marchionem pertineat, debet idiplum exprimi, vt habetur in regul. Cancell. 45. Si autè patronatus sit Ecclesiasticus, potest ei Pontifex derogare per simplicem beneficij collationem, etiam si nulla

mentio eius derogationis in litteris promissionis fiat. vt iidem Doctores in dictum cap. 2. de praebendis, docent.

Ex quibus inferitur, reseruaciones Apostolicas beneficiorum, quae sunt propter crimen, vel quia contingit beneficia vacare apud Sedem Apostolicam, vel ob aliam rationem, ex Iuris communis, vel regularum Cancellariae dispositione, non comprehendere beneficia Iuris patronatus laicorum, quoad eorum praesentationem tollendam; bene tamen quoad institutionem, quae Praelatis competit: haec enim tunc petenda est à Summo Pontifice; vt docet Glossa in reg. 40. Cancell. sub finè. hoc tamen Couar. supra num. 5. intelligit de Episcopatibus, Abbatibus, Prioratibus, Decanatibus, & alijs dignitatibus, quae Summo Pontifici per regulam 1. & 3. Cancellariae referuntur; non autem de beneficijs minoribus, quorum praesentatio ad laicos pertinet: haec enim eo quod sint Iuris patronatus laicorum, ab omnibus reseruacionibus esse exempta, etiam quoad institutionem à Praelatis faciendam.

Dico Secundo, Legatus à latere, & consequenter Nuntius Apostolicum cum potestate Legati de latere, posse derogare patronatui Ecclesiasticorum, non tamen laicorum. Est communis sententia DD. in c. Dilectus. 6. de officio Delegati. & in cap. Cum dilectus. 28. de Iure patronatus, vbi vtrumque habetur.

Dico Tertio, Episcopus tamen nec patroni Ecclesiastici, nec laici iniri derogare potest: si tamen praueinendo praesentationem patroni conferat beneficium, collatio non est irrita: verum secuta praesentatione patroni intra tempus Iure praescriptum, collatio illa resoluetur & euanescet, vt patet cap. 32. Decernimus. 16. q. 7. Si autem intra illud tempus patronus neminem praesentauerit, vel se non opposuerit, collatio manebit valida; quia iam ad Episcopum est deuoluta; & prior collatio non fuit irrita nisi secuta praesentatione patroni intra tempus Iure definitum: vbi ergo haec non sequitur, confirmabitur, & manebit valida.

Petes, Quid si Ius patronatus partim sit laici, partim Ecclesiae?

Respondeo, Tunc non censetur ei facta derogatio absque expressa clausula, perinde ac si tantum esset patronatus laicorum. Ita communiter DD. teste Couar. c. 36. qq. pract. n. 4. ratio est, quia par non est, vt laicus ratione socij Ecclesiastici incommodum in re indiuidua sentiat. Et quamuis laicus gaudeat Iure Clerici, quoad tempus praesentationis sex mensium; non tamen debet pati incommodum derogationis ratione socij Clerici, ne forte laici à fundatione & dotatione Ecclesiarum & beneficiorum huiusmodi offensionculis auocentur: vnde etiam eorum patronatui maiora sunt concessa priuilegia, quam patronatui Clericorum, vt rectè docet Cou. supra. Simili modo si duo patroni sint laici & totidem Ecclesiastici, censetur patronatus laicus quoad derogationem. Secus tamen si Ecclesiastici sint plures, v. g. tres, & laici duo; tunc enim censetur in derogatione Ecclesiasticum: nam Ecclesiastici, quorum consensus sufficit, cum sint maior pars, tenentur admittere derogationem quod si omnes sint laici, v. g. quinque, non erit rata derogatio, nisi maior pars consentiat, nempe tres vt minimum; horum enim consensus sufficit, etiam in praesentando.

Dico

37
Reseruaciones beneficiorum quo modo intelligenda.

38
Legatus.

39
Episcopus.

40
Si patronatus sit laicus, an valeat derogatio.

41